

BESCHIKKING

Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden

Aanvrager	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Aangevraagde activiteiten :	WNB Gebiedsbescherming aanvraag Voormalige Waterkering
Datum ontvangst aanvraag :	07.02.2023
Locatie :	Kamperstraatweg Kampen
Datum beschikking :	12.05.2023
Kenmerk :	D2023-05-002072
Zaaknummer :	2023-003826

Datum verzending

12.05.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT WET NATUURBESCHERMING – NATURA 2000-GEBIEDEN	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Voorschriften	4
A.5	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Algemeen	6
B.1.1	Uitvoering en maatregelen	6
B.1.2	Overige zaken	7
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	8
C.1	Vergunningaanvraag	8
C.1.1	Beschrijving van de activiteiten	8
C.1.2	Doel project 'Dijkproef Kamperstraatweg'	9
C.1.3	Periode	9
C.1.4	Onderliggende documenten	10
C.1.5	Aanvullende gegevens	10
C.2	Bevoegdheid	10
C.2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.3	Procedure	10
C.3.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.3.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.3.3	Relevante overige besluiten	10
C.4	Toetsingskader Natura 2000-gebieden	11
C.4.1	Wettelijke regels	11
C.4.2	Provinciaal beleid	11
C.5	Vergunningplicht	11
C.6	Inhoudelijke beoordeling	12
C.6.1	Toetsing effectbeoordeling aanvraag	12
C.6.1.1	Afbakening van de effecten in de aanvraag	12
C.6.1.2	Toetsing van de effecten in de aanvraag	17
C.6.1.3	Beschrijving verzachtende maatregelen in de aanvraag	26
C.6.1.4	Toetsing van de effectenbeoordeling en verzachtende maatregelen	26
C.6.2	Eindconclusie toetsing	27
C.7	Zienswijzen	27
D.	CONCLUSIE	28
E.	Bijlage 1. Berekening Aeries calculator kenmerk RUgUEDLrTx6W	29

A. BESLUIT WET NATUURBESCHERMING – NATURA 2000-GEBIEDEN

A.1 Aanvraag

U heeft een aanvraag om een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden (verder Wnb – Natura 2000-gebieden) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 7 februari 2023 ontvangen. De aanvraag betreft het uitvoeren van een dijkproef op de voormalige waterkering, op een locatie aan de Kamperstraatweg te Kampen (zie figuur 1. van deze vergunning). In deze brief geven wij onze beslissing weer.

A.2 Besluit

Wij verlenen u een vergunning¹ voor het uitvoeren voor een dijkproef op de voormalige waterkering op een locatie aan de Kamperstraatweg te Kampen (zie figuur 1. van deze vergunning) te verlenen zoals aangevraagd.

De motivering hiervoor is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

De volgende stukken maken onderdeel uit van de vergunning:

- Witteveen+Bos, 7 maart 2023, passende beoordeling Dijkproef Kamperstraatweg
- Aeries calculator projectberekening 30 januari 2023, kenmerk RUGUEDLrTx6W

De vergunning wordt verleend tot en met 31 december 2023.

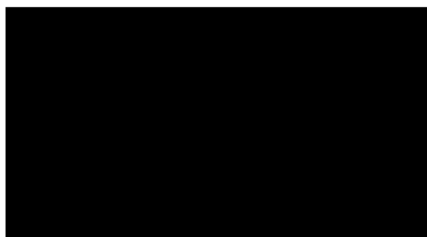
A.3 Voorschriften

Wij verbinden aan deze vergunning voorschriften. Deze zijn weergegeven in *B. Voorschriften bij het besluit*.

Een afschrift van deze ontwerpbeschikking is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Kampen;
- Witteveen+Bos, tav mw. [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster
Teamleider vergunningverlening

¹ Op basis van art. 2.7, tweede lid Wet natuurbescherming

A.5 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u naar de rechter.

Stuurt u dan een beroepschrift naar de Rechtbank Overijssel. De rechter kijkt dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw beroepschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw beroepschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. U doet een kopie van ons besluit bij uw beroepschrift, zodat de rechtbank weet om welk besluit het gaat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw beroepschrift.
4. U verstuurt het beroepschrift op tijd. U moet het beroepschrift versturen binnen zes weken na de datum waarop wij het besluit ter inzage gelegd.

Uw beroepschrift kunt u op 2 manier versturen.

1. Met de post naar: Rechtbank Overijssel, Afdeling bestuursrecht, postbus 10067, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor het digitaal beroepschriftformulier van de rechtbank. Het formulier vindt u op www.rechtspraak.nl

Voor de behandeling van uw beroep betaalt u een bedrag. De hoogte van dit bedrag kunt u vinden op de hiervoor genoemde website. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u met de Informatiebalie Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u beroep instelt bij de rechtbank treedt ons besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte beroepsprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u het hierboven vermelde telefoonnummer.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

B.1 Algemeen

1. Deze vergunning is alleen geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden bij het Overijssel loket, 038 499 88 99. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige², inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is een (digitaal) afschrift van deze vergunning op de locatie aanwezig. Op verzoek van de bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren moet deze worden getoond.
4. Als de vergunninghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, voorgeschreven middelen, de werkwijze of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Voor deze wijzigingen moeten opnieuw de effecten op de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied beoordeeld worden. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met het meldpunt.

B.1.1 Uitvoering en maatregelen

5. De damwanden worden uitsluitend geplaatst door middel van trillen. De toegestane periode voor het plaatsen van damwanden is van 15 april tot en met 15 mei 2023.
6. De werkzaamheden voor het project worden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd. Het toepassen van kunstlicht is uitsluitend toegestaan in de periode van 15 werkdagen waarin de dijkproef plaatsvindt.

² De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- minimaal 3 jaar ervaring heeft met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecofoon; **en**
- soortspecifieke kennis heeft opgedaan door middel van veldwerk, onderzoek, studie of opleiding; **en**
- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie **en/of**
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurwetgevingbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten **en/of**
- als ecofoon werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke dat is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus **en/of**
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming **en** is aangesloten bij **én** werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS Nederland, SOVON).

7. Het gebruikte kunstlicht is vleermuisvriendelijk, amberkleurig en de verlichting wordt zo geplaatst en gericht dat deze van de watergang van de IJssel afschijnt, en overige watergangen in de uiterwaarden niet worden belicht.
8. De stikstofemissie als gevolg van het project is maximaal de totale weergegeven invoer in de bij het besluit horende Aeries calculator berekening met kenmerk RUgUEDLrTx6W (bijlage 1 van het besluit).
9. De vergunninghouder registreert en toont middels berekeningen, aan hoe groot de emissievracht en depositie is van de daadwerkelijk binnen het project de ingezette mobiele werktuigen (type en draaiuren) en werkverkeer. Hierbij moet dezelfde versie van Aeries Calculator gebruikt worden als voor de aanvraag). Deze gegevens worden verwerkt in een rapportage, die uiterlijk 31 december 2023 bij ons moet worden ingediend.

B.1.2 Overige zaken

10. De adviserend ecooloog moet een ecologisch logboek bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en hoe uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

De voorgenomen activiteit betreft een bezwijkproef waarbij door het verhogen van waterdruk in de zandlaag opdrijven/opbarsten van de deklaag zowel in het achterland (binnen het proefgebied) als naast de dijk gaat optreden.

In de voorbereidende fase van de dijkproef wordt de aanvoerketen gerealiseerd en worden er rijbaanplaten geplaatst voor het aan- en afrijden van voertuigen en machines. Verder wordt binnen het projectgebied circa 3.000 m³ aan grond ontgraven voor de aanleg van sloten ten behoeve van de opbarstproef in het achterland en worden maximaal 9 infiltratieputten geslagen (twee putten zijn al aanwezig). Ook wordt het proefgebied van 100 x 100 m tot -1,0 NAP afgegraven, het gaat om een hoeveelheid van 9.000 m³ grond. De ontgraven grond wordt tijdelijk op een depotlocatie binnen het projectgebied opgeslagen en wordt naderhand teruggebracht in het gebied. De grootte van het depot is nog onbekend. Het depot ligt buiten het proefgebied van 100 x 100 meter, maar binnen het projectgebied. Tenslotte wordt er 150 meter aan damwanden geplaatst door middel van trillen, in een U-vorm, tegen de dijk aan. Het drukken van damwanden is gezien de weerstand van de bodem niet mogelijk.

Tijdens de proef wordt op de proeflocatie water in de zandlaag onder het grondoppervlak gepompt voor het opbarsten van de dijk. Na het opbarsten vindt mogelijk nog een beperkte overslagproef plaats, waarbij water over de dijk zal stromen, vergelijkbaar met een zware regenbui. In de opruimfase worden de damwanden, geplaatste monitoringsapparatuur en rijbaanplaten verwijderd. De afgegraven grond wordt teruggeplaatst en de infiltratieputten worden opgevuld met kleipropen.

Na de proef wordt het gebied zo achtergelaten dat natuurlijke ontwikkeling kan plaatsvinden. Dit gebeurt in samenspraak met het afronden van het project IJsseldelta-Zuid, omdat werkzaamheden voor dat project volgen op de afbouwfase van de dijkproef. Voor het project IJsseldelta-Zuid is separaat vergunning verleend³.

Tijdens de voorbereidingen, uitvoer en afbouw van de dijkproef wordt gebruik gemaakt van een rupskraan, diepladers, kettingzaag, pneumatische hamer, kiepwagen, dumpers, landbouwvoertuigen, heistelling (damwanden worden getrild), trilblok, (geluidsarme) aggregaat, boorstelling, waterpompen, telescoopkraan en vrachtwagens.

De werkzaamheden voor deze drie fasen vinden plaats in de periode vanaf half april 2023 tot en met half september 2023. De exacte planning van werkzaamheden is nog onbekend. Het intrillen van de damwanden neemt 10 werkdagen in beslag en is voorzien voor de laatste twee weken van april 2023, uitlopend tot de eerste twee weken van mei 2023.

C.1.2 Doel project 'Dijkproef Kamperstraatweg'

Het project heeft als doel onderzoek uit te voeren naar de sterkte van dijken. De voorgenomen proeven geven inzicht in het opdrijven/opbarsten van dijken en het onderzoek geeft daarmee handelingsperspectief voor toekomstige dijkversterkingen. Op basis van de dijkproef is een verbetering van rekenmethoden waarmee de sterkte van de deklaag bij opdrijven/opbarsten in rekening kan worden gebracht mogelijk, is de kans op opdrijven/opbarsten realistischer in te schatten en kunnen mogelijk kilometers dijkversterking gereduceerd worden. Dit kan een aanzienlijke besparing (miljoenen) in de uitvoering opleveren van deze dijkversterkingen.

C.1.3 Periode

De vergunning wordt aangevraagd voor de periode vanaf besluitdatum tot 30 september 2023.

³ Ons kenmerk 2013/0411794 en ministerie van Economische Zaken, kenmerk DGNR-RRE / 13180094

C.1.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden⁴:

- Witteveen+Bos, 7 februari 2023. Natuurtoets proef Opbarsten Kamperstraatweg
- Witteveen+Bos, 7 maart 2023. Passende beoordeling Dijkproef Kamperstraatweg
- Kaart locatie dijkproef
- Invoersheet berekening Aerius
- Aerius projectberekening 30 januari 2023, kenmerk RUgUEDLrTx6W

C.1.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 7 februari 2023 ontvangen⁵. Op 7 maart 2023 heeft u uw aanvraag gewijzigd⁶.

C.2 Bevoegdheid

C.2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. Daarom zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

C.3 Procedure

De vergunningprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Gedeputeerde staten van onze provincie hebben de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing verklaard⁸ voor besluiten op basis van de Wnb (art. 2.7, tweede lid).

C.3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project en/of de uitstoot van stikstofhoudende gassen hebben uitsluitend invloed op Natura 2000-gebieden die op ons grondgebied liggen. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Kampen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat voor de door u te verrichten activiteit, voor zover ons bekend, ook de navolgende op aanvraag te nemen besluiten nodig zijn:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.1 en/of artikel 2.2	Gemeente Kampen
Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	Provincie Overijssel

⁴ Ons kenmerk D2023-02-003199 en ons kenmerk D2023-03-003465

⁵ Ons kenmerk D2023-02-003199

⁶ Ons kenmerk D2023-03-003465

⁷ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

⁸ GS-besluit van 13 december 2016, ons kenmerk 2016/0490877

Uw aanvraag omvat fysieke ingrepen in het gebied zoals verbouw of bouwactiviteiten. Het is niet uit te sluiten dat u tijdens de uitvoering te maken krijgt met beschermde soorten. In uw aanvraag geeft u aan dat een toetsing is uitgevoerd en dat voor zover hier een ontheffing voor noodzakelijk is, deze is aangevraagd. Deze procedure wordt apart afgehandeld.

C.4 Toetsingskader Natura 2000-gebieden

Een vergunning kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.4.1 Wettelijke regels

Een verzoek om een vergunning beoordelen wij op basis van de regels uit hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb.

Voor de effecten van stikstofdepositie zijn ook het Besluit natuurbescherming (titel 2.2) en de Regeling natuurbescherming (hoofdstuk 2) belangrijk. De voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 maken ook onderdeel uit van ons toetsingskader.

C.4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening (hoofdstuk 7). Daarnaast maken de voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 onderdeel uit van ons toetsingskader.

C.5 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit heeft mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Het gaat daarbij om een combinatie van effecten door oppervlakteverlies, mechanische effecten en verstoring. Daarnaast is in dit project sprake van stikstofdepositie door gebruik van mobiele werktuigen en werkverkeer.

Er is geen sprake van een project of handeling conform een vastgesteld beheerplan. De aangevraagde activiteit kan wel gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen, en significant negatieve effecten zijn op voorhand niet uit te sluiten.

De activiteit is vergunningplichtig in het kader van art. 2.7, tweede lid Wnb - gebieden.

C.6 Inhoudelijke beoordeling

In deze paragraaf worden de effecten beschreven van de aangevraagde situatie, en de effecten van de maatregelen. Wij beoordelen of de verwachte effecten op de doelen voor het/de Natura 2000-gebieden voldoende in beeld zijn gebracht en of de maatregelen voldoende zijn om significant negatieve effecten uit te sluiten. Op basis van onze beoordeling van de effecten en de maatregelen besluiten we of een vergunning mogelijk is.

C.6.1 Toetsing effectbeoordeling aanvraag

C.6.1.1 Afbakening van de effecten in de aanvraag

U beschrijft de mogelijke effecten van het project in hoofdstuk 4, 5 en 6 van de bij de aanvraag gevoegde Passende Beoordeling.

Significante gevolgen op aangewezen habitattypen door de effecttypen oppervlakteverlies, versnippering en betreding zijn uitgesloten. Habitattypen kunnen niet verstoord worden door optische verstoring en verstoring door geluid, licht en trilling. Wel kan er sprake zijn van verzuring en vermesting. Alleen de habitattypen en soorten (leefgebieden) waar uit de Aeries calculator berekening blijkt dat een depositietoename optreedt zijn in het overzicht opgenomen.

De projectlocatie ligt in Vogelrichtlijngebied, vrijwel direct naast Habitatrichtlijngebied. Voor de aangewezen vissoorten worden geen effecten verwacht. In het projectgebied is geen geschikt voortplantingsbiotoop of landbiotoop (vanwege overstroming) voor kamsalamander aanwezig. Er zijn wel mogelijke effecten op bever en meervleermuis, mede vanwege de mobiliteit van deze soorten.

In het projectgebied is geen geschikt broedgebied aanwezig voor (aangewezen broedvogels) dodaar, aalscholver, woudaap, porseleinhoen, ijsvogel, oeverzwaluw en grote karekiet. Foerageergebied van de dodaar, aalscholver, ijsvogel, oeverzwaluw is wel aanwezig. Dit geldt ook voor watersnip en kwartelkoning. Verderop gelegen geschikt broedgebied van deze soorten kan wel door stikstofdepositie beïnvloed worden. In de periode dat de proef wordt uitgevoerd zijn de aangewezen trekvogels - nonnetje, kleine zwaan, kolgans, toendrarietgans en wilde zwaan - niet aanwezig.

Niet nader te beschouwen effecten

Bij het uitvoeren van de dijkproef wordt grondwater opgepompt en weer geïnfiltrerd. Gezien de bron (regionale watervoerend pakket) en de beperkte omvang van de grondwateronttrekking, wordt dit snel aangevuld vanuit de omgeving en zijn geen verdrogende effecten te verwachten. Er is plaatselijk een effect van vernatting, maar dit heeft geen permanent effect en is na de uitvoering van de proef weer snel naar de omgeving verspreidt. De overige niet in de tabel opgenomen factoren zijn niet relevant voor de uitvoering van dit project omdat deze niet aan de orde zijn.

Samenvatting effecten

In tabel 1 is weergegeven op welke instandhoudingsdoelen effecten niet uit te sluiten zijn.

Tabel 1: effectbeoordeling - T = Tijdelijk; P = Permanent

Instandhoudingdoel	Mogelijk effect	Oppervlakteverlies0	Versnippering	Verzuring	Vermesting	Optische verstoring	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trilling	Verstoring door mechanische effecten
<i>Habitattypen</i>										
H6120 Stroomdalgrasland				T	T					
H9999 Onbekend				T	T					
<i>Habitatsoorten</i>										
Bever						T	T	T	T	T/P
Meervleermuis						T	T	T		
Kamsalamander				T	T					
Bittervoorn				T	T					
<i>Broedvogels</i>										
Dodaars	T	T				T	T	T	T	T
Aalscholver	T	T				T	T	T	T	T
IJsvogel	T	T				T	T	T	T	T
Oeverwaluw	T	T				T	T	T	T	T
Roerdomp	T	T				T	T	T	T	T
Kwartelkoning	T	T	T	T		T	T	T	T	T
Watersnip	T	T	T	T		T	T	T	T	T
Zwarte Stern	T	T				T	T	T	T	T
Blauwborst	T	T				T	T	T	T	T
<i>Niet-broedvogels</i>										
Fuut	T	T				T	T	T	T	T/P
Aalscholver	T	T				T	T	T	T	T/P
Grauwe gans	T	T				T	T	T	T	T/P
Brandgans	T	T				T	T	T	T	T/P
Bergeend	T	T				T	T	T	T	T/P
Smient	T	T				T	T	T	T	T/P
Krakeend	T	T				T	T	T	T	T/P
Wintertaling	T	T				T	T	T	T	T/P
Wilde Eend	T	T				T	T	T	T	T/P
Pijlstaart	T	T				T	T	T	T	T/P
Slobeend	T	T				T	T	T	T	T/P

Tafeleend		T	T			T	T	T	T	T/P
Kuifeend		T	T			T	T	T	T	T/P
Meerkoet		T	T			T	T	T	T	T/P
Scholekster		T	T	T	T	T	T	T	T	T/P
Goudplevier		T	T			T	T	T	T	T/P
Kievit		T	T	T	T	T	T	T	T	T/P
Kemphaan		T	T	T	T	T	T	T	T	T/P
Grutto		T	T	T	T	T	T	T	T	T/P
Wulp		T	T			T	T	T	T	T/P
Tureluur		T	T	T	T	T	T	T	T	T/P

De effecten in bovenstaande tabel hebben alleen op de weergegeven doelstellingen mogelijke effecten. Op de andere vogelsoorten, dier- en plantensoorten en plantengemeenschappen (habitattypen), waarvoor dit gebied is aangewezen, treden deze effecten niet op.

Oppervlakteverlies en versnippering

Oppervlakteverlies vindt alleen plaats in het projectgebied. Tijdens de werkzaamheden is er een proefgebied van 100x100 m, het ruimtebeslag van het depot en tijdelijke aanrijroutes. Omdat de exacte locaties nog niet bekend zijn, is in de toetsing van uitgegaan dat het gehele projectgebied tijdelijk ongeschikt is. Langs de oever van de IJssel is geen sprake van oppervlakteverlies, aangezien de oever geen onderdeel is van het projectgebied. Versnippering van leefgebied kan optreden door verlies aan leefgebied of een toename van verstoring in en in de omgeving van het projectgebied. De effecten van oppervlakteverlies en versnippering zijn tijdelijk. Het projectgebied is na de afbouwfase van de dijkproef niet direct weer begroeid, maar raakt in het najaar 2023 en voorjaar van 2024 begroeid en is dan in toenemende mate weer geschikt als leefgebied.

Optische verstoring

De verstoringsafstand van optische verstoring verschilt per soort en varieert doorgaans van enkele tientallen tot maximaal 500 meter vanaf de bron. Ook de omgeving heeft invloed op de verstoringsafstand van optische verstoring. Als tussenliggende objecten, zoals een dijk, het zicht op de versturende werkzaamheden wegnemen wordt de verstoringsafstand verkleind. Bij de toetsing per soort(groep) wordt hierop nader ingegaan.

Verstoring door licht

Uitgangspunt is dat werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang worden uitgevoerd en dat geen gebruik wordt gemaakt van kunstlicht. Uitzondering hierop is de periode waarin de dijkproef plaatsvindt. Gedurende een periode van 15 werkdagen wordt dan water geïnfiltreerd in het projectgebied. Dit gebeurt dag en nacht. Het projectgebied wordt in deze tijd verlicht. Volgens in de Passende beoordeling aangehaald onderzoek is de afstand tot waar verlichting kan reiken en invloed kan hebben op fauna, van een lichtbron op minder dan 10 meter hoogte, maximaal 50 meter.

Verstoring door trilling

Trillingen reiken doorgaans minder ver dan geluid. Op basis van literatuur wordt als worstcase verstoringsafstand meestal uitgegaan van 50 meter vanaf de bron.

Verzuring en vermesting als gevolg van een toename van stikstofemissie

Deze effecten zijn uitsluitend een gevolg van stikstofemissie en depositie. Om de effecten inzichtelijk te maken is de inzet van mobiele werktuigen en voertuigen in kaart gebracht. Dit is weergegeven in bijlage III van de passende beoordeling. Op basis van deze emissies is een berekening gemaakt met Aerius calculator. Deze depositie treedt alleen tijdelijk op in 2023 doordat het projectgebied na afronding weer ongemoeid wordt gelaten. In onderstaande tabel worden de resultaten van de depositieberekening samengevat.

De KDW in de tabel verwijst naar de Kritische depositiewaarde, het niveau van depositie waarboven significant negatieve effecten niet zonder meer kunnen worden uitgesloten. De ADW in de tabel verwijst naar de achtergronddepositie.

Habitat-type	Habitatype beschrijving	Totale oppervlakte habitatype/leefgebied in Rijntakken (ha)	Gekarteerd oppervlak (ha) met een projectbijdrage op (naderend) overbelaste hexagonen	Maximale project-bijdrage (mol/ha/jr)	KDW (mol/ha/jr)	Maximale ADW (mol/ha/jr)
Lg07	dotterbloemgrasland van veen en klei	36,9	4,7	0,01	1.429	1.777
ZGLg07	dotterbloemgrasland van veen en klei	52,4	1,0	0,30	1.429	2.011
Lg11	kamgrasweide & bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	915,3	4,9	0,30	1.429	2.359
ZGLg11	kamgrasweide & bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	997,6	2,9	0,07	1.429	1.662
Lg08	nat, matig voedselrijk grasland	331,5	0,4	0,03	1.571	1.777
ZGLg08	nat, matig voedselrijk grasland	279,2	0,3	0,04	1.571	1.682
ZGLg02	geïsoleerde meander en petgat	257,7	0,3	0,02	2.143	2.212
H9999:38	habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H6120).	2,9	0,3	0,03	1.286	1.503
H6120	stroomdalgraslanden	29,1	4,2	0,01	1.286	1.310

Geluidverstoring

De mate waarin verstoring door geluid optreedt hangt af van de gevoeligheid van soorten voor geluid, het type geluid (continu of impuls), de akoestische omgeving (aanwezigheid van geluidsabsorberende of -weerskaatsende oppervlakten, achtergrondgeluid), de intensiteit van het geluid en het optreden van andere verstoring zoals bijvoorbeeld optische verstoring.

Uit vaak gehanteerde dosis-effectrelaties op basis van onderzoek naar wegverkeer volgt dat de aantallen broedparen van vogelsoorten die broeden in open vegetaties negatief worden beïnvloed bij 47 dB(A). Voor niet-broedvogels wordt doorgaans een drempelwaarde van 50 dB(A) gehanteerd. Andere soortgroepen zoals grondgebonden zoogdieren en vleermuizen zijn minder gevoelig voor verstoring door geluid. Zo geldt bijvoorbeeld voor vleermuizen doorgaans een drempelwaarde van circa 60 - 80 dB(A).

De effectcontouren voor geluid zijn bepaald in een akoestisch overdrachtsmodel dat in het programma Geomilieu is opgesteld (versie 2022.31). De uitgangspunten voor het vaststellen van effectcontouren voor geluidsverstoring zijn de inzet van machines zoals opgenomen bijlage I van de Passende Beoordeling. De effectcontour voor verstoring door geluid is per geluidbelasting rondom het projectgebied weergegeven.

Contourafstand 24 uur gemiddelde (afstand in meters, afgerond op 5 m).

Activiteit/Geluidbelasting	60 dB(A)	50 dB(A)	47 dB(A)
<i>Grondverzet</i>	35	90	140
<i>Intrillen damwanden</i>	180	470	630
<i>Transport</i>	< 10	25	35
<i>Inzet aggregaat</i>	< 10	30	40

Figuur. Visuele weergave 47dB(A) contour voor intrillen damwanden en grondverzet.

Verstoring door mechanische effecten

Verstoring door mechanische effecten kan bij het uitvoeren van de werkzaamheden voor de dijkproef optreden door betreding en het ontgraven en terugbrengen van grond op de proeflocatie. Dit kan zowel een potentiële bodemverdichting en het potentieel minder compact worden van de bodem tot gevolg hebben.

Het optreden van bodemverdichting onder de werkweg die het projectgebied ontsluit wordt uitgesloten, aangezien deze op de locatie ligt van de vroegere weg langs de dijk. De grond onder deze weg is jarenlang belast en verdicht. Onder de depotlocatie en in de delen van het projectgebied waar materieel heen en weer rijdt voor de aan- en afvoer van grond naar de proeflocatie, kan verdichting optreden.

Daarnaast kan het terugbrengen van afgegraven zand na uitvoering van de dijkproef resulteren in een lagere verdichting van de ondiepere bodemlagen dan voor het ontgraven van het zand. Het gebruik van rijplaten gaat zorgen voor een goede verspreiding van druk op de bodem. Voor het proefgebied geldt dat er enkel sprake is van ontgraven, rijbewegingen in het proefgebied worden tot een minimum beperkt.

De minimale verdichting van de bodem ter plaatse van de rijbanen en het depot en afname van de verdichting van de bodem ter plaatse van het proefgebied hebben naar verwachting geen ecologische doorwerking. De effecten op de bodem zijn zeer beperkt en niet dusdanig dat het de vegetatiesamenstelling of groei van planten in het gebied beïnvloedt. Verstoring door mechanische effecten heeft daarmee geen negatieve effecten of significante gevolgen voor Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen.

C.6.1.2 Toetsing van de effecten in de aanvraag

Habitattypen

Habitattypen ondervinden alleen indirect effecten van het project, doordat deze niet in het projectgebied voorkomen. Stikstofdepositie is daarbij het enige mogelijk relevante effect.

H6120 Stroomdalgraslanden

De projectbijdrage op H6120 Stroomdalgraslanden vindt plaats in de Vreugderijkerwaard. De kritische depositiewaarde is 1.286 mol N/ha/jaar. De achtergronddepositie bedraagt op locaties met een projectbijdrage maximaal 1.310 mol N/ha/jaar. Op 0,88 ha van het habitatype met een projectbijdrage is sprake van een overschrijding van de kritische depositiewaarde. Op 3,3 ha van het habitatype met een projectbijdrage is sprake van een naderende overschrijding van de kritische depositiewaarde (de achtergronddepositie variërend van 1.285 tot 1.222 mol N/ha/jaar). De projectbijdrage op locaties waar de kritische depositiewaarde (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,01 mol N/ha/jaar.

De sleutelprocessen voor stroomdalgraslanden in Rijntakken zijn zandafzetting en erosie door wind en water, grote waterstandwisselingen en adequaat beheer. Dynamiek en het instandhouden van de buffercapaciteit en pH op een voldoende hoog niveau zijn hierin belangrijk. Als de basenverzadiging van stroomdalgraslanden op orde is, wordt de kwaliteit van goed ontwikkelde stroomdalgraslanden door middel van begrazing. De kwaliteit en het beheer van stroomdalgrasland in de Vreugderijkerwaard is op orde. In de Vreugderijkerwaard, dus ter plaatse van de projectdepositie, dragen zowel de buffercapaciteit als begrazing bij aan de goede kwaliteit van het habitatype. In de Vreugderijkerwaard is zichtbaar dat, ondanks plaatselijke overbelasting van de KDW, voldoende begrazing en maaibeheer het instandhouden van het habitatype met een goede kwaliteit mogelijk is. Het aantal runderen en paarden wordt aangepast aan de vegetatieproductie om de voor stroomdalgraslanden gewenste vegetatiehoogte in stand te houden. Dit betekent dat de dieren verplaatst worden van en naar het stroomdalgrasland, afhankelijk van de gewenste begrazing. Een ander proces dat bijdraagt aan de kwaliteit van het habitatype in de Vreugderijkerwaard, is bioturbatie. Graaactiviteit van mollen, mieren en konijnen brengt kalkrijkere grond uit de ondergrond naar boven, waardoor de buffercapaciteit plaatselijk hersteld wordt. Een verhoogde buffercapaciteit verkleint de kans op verzuring door stikstofdepositie⁹.

De projectbijdrage op H6120 vindt geheel plaats in de Vreugderijkerwaard. De omstandigheden in kwaliteit, omstandigheden en beheer in de Vreugderijkerwaard zijn zodanig dat de tijdelijke en plaatselijke toename van stikstofdepositie het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van oppervlak en verbetering van kwaliteit niet in de weg staat. De tijdelijke toename van stikstofdepositie door het project van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar brengt hierin geen verandering. De projectbijdrage heeft geen negatieve effecten en significante gevolgen voor het behalen van de

⁹ Referenties: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken. Adams, A.S., Huiskes, H.P.J., Sýkora, K.V., Smits, N.A.C., 2008. Herstelstrategie H6120: Stroomdalgraslanden. 'Natuurbeheerplan provincie Overijssel 2022. Provincie Overijssel en provincie Gelderland Geodata.

instandhoudingsdoelstellingen van H6120. Ook in cumulatie met andere vergunde maar nog niet uitgevoerde projecten leidt de projectbijdrage nooit tot significante gevolgen.

H9999 onbekend habitatype

Bij de beoordeling van een onbekend habitatype wordt in eerste instantie uitgegaan van het habitatype met de laagste kritische depositiewaarde. Dit is het habitatype stroomdalgraslanden. Op basis van luchtfoto's ter plaatse van de projectdepositie op H9999 is echter met zekerheid geen stroomdalgrasland aanwezig. Luchtfoto's laten aanwezigheid van bomen zien. Het habitatype ter plaatse van de H9999:38 kartering sluit dus beter aan bij een bostype van het rivierengebied, zoals het habitatype vochtige alluviale bossen. De laagste kritische depositiewaarde van bostypen is 1.860 mol/ha/jaar (voor H91E0C, vochtige alluviale bossen - beekbegeleidende bossen). De kwaliteit van het habitatype ter plaatse van de projectdepositie is onbekend. De achtergronddepositie is echter zodanig dat deze kritische depositiewaarde niet wordt overschreden waardoor een negatief effect kan worden uitgesloten.

Habitatsoorten

Bever

Voor bever is met name geluidverstoring relevant. De mogelijke verstoring door licht en trillingen reiken niet tot potentieel leefgebied, negatieve effecten daarvan zijn uitgesloten. Bever is gevoelig voor optische verstoring. De hiervoor relevante werkzaamheden vinden echter voornamelijk alleen overdag plaats.

De activiteiten zijn voornamelijk overdag, waardoor de nachttactieve bever geen verstoringseffecten ondervindt. Daarnaast zijn de effecten op afstand van de oever. Het gebied tussen de Kamperstraatweg en de Oude IJsseldijk blijft onaangetast en ook de oever van de IJssel behoort niet tot het projectgebied. Bever is met name gevoelig voor plotselinge geluiden in de buurt van een burcht of in het foerageergebied. In de omgeving is geen burcht bekend. Bever is actief na zonsondergang en voor zonsopkomst. In deze periode is er alleen tijdelijk, gedurende maximaal drie weken, sprake van geluidsverstoring door het inpompen van water. Volgens in de passende beoordeling aangehaalde literatuur¹⁰ zijn verblijfplaatsen van bever nog aanwezig in gebieden met een geluidsbelasting van 60 dB(A). Damwanden worden overdag geplaatst als bever niet actief is. Het inpompen van water heeft een bij 60 dB(A) een verstoringscontour van 35 meter. Het verstoorde areaal aan potentieel foerageergebied van bever is daarmee beperkt en binnen deze contour zijn geen beverburchten bekend. Door de relatieve ongevoeligheid van bever voor geluidsverstoring en de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving zijn negatieve effecten en significante gevolgen op instandhouding van de bever uitgesloten.

Meervleermuis

Meervleermuis is nachttactief, in de omgeving zijn geen verblijfplaatsen aanwezig, mogelijk wordt plangebied en omgeving als foerageergebied gebruikt. Meervleermuis zal als gevolg van geluidverstoring geen hinder ondervinden om de IJssel als foerageerplaats te gebruiken.

Wel zijn er mogelijk gevolgen door verstoring van licht. Werkzaamheden voor het project vinden bij daglicht plaats, met uitzondering van het inpompen van water. Het inpompen van water vindt dag en nacht plaats, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van verlichting. Zonder mitigatie kan dit tot een (significante) negatief effect leiden.

Kamsalamander

Voor kamsalamander is depositie van stikstof op het leefgebied Lg02 relevant. Dit is het leefgebied geïsoleerde meander en petgat. Een geïsoleerde meander en petgat is een matig groot, min of meer langwerpige gevormd, vrij ondiep, stilstaand, zoet water met weelderige waterplanten- en verlandingsgemeenschappen in de min of meer geïsoleerde delen van het rivierengebied en het

¹⁰ Referentie: Sweco, 2016. Analyse gevoeligheid HRL Bijlage II soorten voor verkeersgeluid.

laagveengebied. In Rijntakken bestaan deze uit subtype a: matig tot zelden geïnundeerd rivierbegeleidend water).

In het algemeen geldt dat vermesting een bedreiging kan vormen voor de kwaliteit van het leefgebied van de kamsalamander¹¹. Door vermesting treedt een verdichting van de vegetatie en versnelde verlanding op, waardoor leefgebied ongeschikt raakt. Vermesting van leefgebied als gevolg van overmatige stikstofdepositie is in Rijntakken in ieder geval niet aan de orde. De stikstofgevoelige leefgebieden van kamsalamander, Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) en (het zoekgebied van) Geïsoleerde meander en petgat ((ZG)Lg02), zijn sinds minimaal 2014 niet of nauwelijks overbelast door stikstofdepositie (< 1 % van het oppervlak van de leefgebieden). Een knelpunt door overmatige stikstofdepositie is daarom voor kamsalamander niet aanwezig¹². In de huidige situatie is van het leefgebied in totaal 0,7 hectare van in totaal 704 hectare aan stikstofgevoelig leefgebied overbelast, dit is 0,1 % van het totale areaal van (ZG)Lg02 in Rijntakken. De projectbijdrage is 0,02 mol/ha/jaar op 0,03 hectare.

De staat van instandhouding van kamsalamander is matig ongunstig, ook in Rijntakken. De locatie met een projectbijdrage is onderdeel van een groter watersysteem waarin zoekgebied van Lg02 aanwezig is. Het grotere watersysteem waar het overbelaste hexagoon onderdeel van is, is in zijn geheel niet (naderend) overbelast door stikstofdepositie. Stikstofdepositie vormt in dit grotere watersysteem daarmee geen knelpunt. Ook in de rest van Rijntakken vormt overmatige stikstofdepositie geen knelpunt voor de kamsalamander, aangezien op 99,9 % van het stikstofgevoelige leefgebied van kamsalamander geen sprake is van een (naderende) overbelasting. Overmatige stikstofdepositie ligt met zekerheid niet ten grondslag aan de matig ongunstige staat van instandhouding van kamsalamander in Rijntakken.

Ten aanzien van het leefgebied voor de kamsalamander geldt daarnaast dat de locatie met een projectdepositie een zoekgebied van leefgebied betreft. Dit betekent dat onduidelijk is of leefgebied voor de kamsalamander daadwerkelijk aanwezig is. Er zijn geen waarnemingen bekend en de locatie ligt buiten het bekende verspreidingsgebied¹³ waar de projectdepositie plaatsvindt staat in open verbinding met de IJssel, waardoor het water niet visvrij is en predatie van eieren en larven op kan treden. Hierdoor kan in het gebied en water ter plaatse van de projectbijdrage geen duurzame populatie van kamsalamander aanwezig zijn.

Omdat stikstofdepositie geen knelpunt vormt in het gebied waar het project een tijdelijke bijdrage veroorzaakt en het gebied geen bijdrage levert aan de draagkracht van Rijntakken voor kamsalamander, heeft de projectbijdrage geen negatieve effecten en significante gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het uitbreiden van de omvang, verbetering van de kwaliteit van het leefgebied en uitbreiden van de populatie van kamsalamander.

Bittervoorn

Voor bittervoorn is depositie van stikstof op het leefgebied Lg02 relevant. Dit is het leefgebied geïsoleerde meander en petgat. De bittervoorn wordt aangetroffen in stilstaand of langzaam stromend, helder, relatief ondiep water van sloten, plassen en vijvers met een rijke onderwatervegetatie. Voor zijn voortplanting gaat bittervoorn een symbiose aan met grote zoetwatermossels. Als specifiek aandachtspunt is in het beheerplan het slootbeheer beschreven. Ingrepen die direct en indirect gevolgen hebben voor de watervegetatie en de zoetwatermossels, waaronder ingrijpende vormen van slootbeheer zoals baggeren, hebben negatieve gevolgen voor bittervoorns¹⁴.

De landelijke staat van instandhouding van bittervoorn is matig ongunstig, dit geldt ook voor de Rijntakken. In het algemeen geldt dat als gevolg van een toevoer van nutriënten waardevolle

¹¹ Referentie: Provincie Gelderland, 2018. 38. Rijntakken.

¹² Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

¹³ Referentie: Provincie Gelderland, 2018. 38. Rijntakken.

¹⁴ Referentie: Provincie Gelderland, 2018. 38. Rijntakken.

onderwatervegetaties in leefgebied van bittervoorn kunnen verdwijnen. Vermesting van leefgebied door overmatige stikstofdepositie is in Rijntakken niet aan de orde. De stikstofgevoelige leefgebieden van bittervoorn, Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) en (het zoekgebied van) Geïsoleerde meander en petgat ((ZG)Lg02), zijn sinds minimaal 2014 niet of nauwelijks overbelast door stikstofdepositie (< 1 % van het oppervlak van de leefgebieden). Een knelpunt door overmatige stikstofdepositie is niet aanwezig¹⁵. In de huidige situatie is van het leefgebied in totaal 0,7 hectare van in totaal 704 hectare aan stikstofgevoelig leefgebied overbelast. De projectbijdrage op locaties waar de kritische depositiewaarde (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,02 mol/ha/jaar. Op een oppervlakte van 0,3 ha van het zoekgebied van Lg02 vindt tijdelijke stikstofdepositie ten gevolge van het project plaats op één overbelast hexagoon. Dit is 0,04 % van de totale oppervlakte van (ZG)Lg07 in Rijntakken.

De staat van instandhouding van bittervoorn is matig ongunstig. De projectbijdrage vindt plaats op 0,04 % (0,3 ha) van het areaal aan stikstofgevoelige leefgebieden van kamsalamander in Rijntakken. De locatie met een projectbijdrage is onderdeel van een groter watersysteem waarin zoekgebied van Lg02 aanwezig is. Het grotere watersysteem waar het overbelaste hexagoon onderdeel van is, is als geheel niet (naderend) overbelast door stikstofdepositie. Stikstofdepositie vormt in dit grotere watersysteem daarmee geen knelpunt.

Ten aanzien van het leefgebied voor de bittervoorn geldt daarnaast dat voor de locatie met een projectdepositie geldt dat het gaat om zoekgebied voor leefgebied. Dit betekent dat onduidelijk is of leefgebied voor een soort daadwerkelijk aanwezig is en of het gebied draagkracht levert voor de instandhouding van de soort in Rijntakken. In de omgeving van de projectdepositie zijn wel waarnemingen bekend, al ligt de locatie waarop de projectbijdrage plaatsvindt buiten het bekende verspreidingsgebied van bittervoorn in Rijntakken.

Omdat in het gebied waar het project een tijdelijke bijdrage veroorzaakt stikstof geen knelpunt vormt, heeft de projectbijdrage geen negatieve effecten en significante gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied en behoud van de populatie van bittervoorn. De beperkte tijdelijke toename van stikstofdepositie leidt niet tot veranderingen in de water- en oevervegetatie en aanwezigheid van mosselen binnen het watersysteem en heeft ook geen andere ecologische effecten die de instandhouding van bittervoorn in Rijntakken kunnen beïnvloeden.

Broedvogels

Voor de beoordeling van de effecten van het project op de meeste soorten broedvogels is de effectcontour van geluid maatgevend. Voor kwartelkoning is daarnaast het effect depositie van stikstof relevant. Voor watersnip is gezien de afwezigheid van geschikt leefgebied op korte afstand alleen depositie van stikstof relevant.

Verstoring door trilling en licht hebben een verstoringcontour van 50 meter. De verstoring door trilling en licht treden tegelijkertijd op met de verstoring door geluid. Vanwege de gebiedskenmerken op en rond de projectlocatie, reikt optische verstoring in de praktijk niet verder dan de verstoringcontour voor geluid. De oostzijde van het projectgebied wordt begrensd door de IJssel, vanwaar scheepvaart in de huidige situatie al optische verstoring veroorzaakt. Het bouwverkeer veroorzaakt ten opzichte van de aanwezige scheepvaart en andere verstoringbronnen (zoals wegverkeer), in combinatie met afscherming door bosschages en de dijk geen toename van optische verstoring die verder reikt dan de effectcontouren van geluid.

¹⁵ Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

Het intrillen van damwanden heeft de grootste geluidsbelasting en vindt plaats in de laatste twee weken van april en eerste twee weken van mei (in totaal 10 dagen). Vanaf half mei worden enkel nog grondwerkzaamheden uitgevoerd.

Blauwborst

Blauwborst vindt binnen het projectgebied potentieel geschikt broedbiotoop in de ruigtestrook die langs de buitenteen van de Oude IJsseldijk aanwezig is. Deze ruigtestrook wordt voorafgaand aan het broedseizoen verwijderd. Daarnaast is potentieel geschikt broedbiotoop aan de binnendijkse zijde van de Oude IJsseldijk aanwezig, buiten het Natura 2000-gebied. Het aantal broedparen van blauwborst in Rijntakken is op basis van schattingen van Sovon ruim twee keer zo hoog als de populatiedoelstelling, de trend is positief. Doordat in Rijntakken ruim voldoende alternatief leefgebied buiten de effectcontouren aanwezig is, de positieve trend van blauwborst in Rijntakken en het voorkomen van blauwborst boven de instandhoudingsdoelstelling, zijn negatieve effecten en significante gevolgen van het project op de instandhouding van blauwborst uitgesloten.

Dodaars, Aalscholver, IJsvogel, Oeverzwaluw

Het project kan leiden tot verstoring van Dodaars, Aalscholver, IJsvogel, Oeverzwaluw in foerageergebied. Binnen de effectcontour van het project is potentieel geschikt foerageergebied voor dodaars aanwezig in de nevengeulen ten zuiden en noorden van het projectgebied en in de waterplas aan de overzijde van de IJssel. De soorten broeden niet binnen de effectcontour. De verstoring is tijdelijk en de soorten hebben in de directe omgeving van het projectgebied, maar buiten de effectcontour, voldoende uitwijkmogelijkheid naar een groot areaal aan alternatief foerageergebied. Binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken betreft het onder andere de nevengeul en plassen langs de IJssel ten zuiden van het projectgebied en het gebied Scherenwelle. Na afloop van het project is er geen sprake meer van verstoring. Negatieve effecten en significante gevolgen van het project op de staat van instandhouding van deze soorten in Rijntakken zijn met zekerheid uit te sluiten.

Zwarte stern

Op circa 1,5 kilometer van het projectgebied zijn, in het gebied Scherenwelle aan de andere zijde van de IJssel, broeden jaarlijks ca 20 broedparen. Als zwarte stern een nest heeft, is de foerageerafstand beperkt tot ca 2 km. Uit waarnemingen uit de NDFF in de periode 2017-2022 blijkt dat het projectgebied ook daadwerkelijk als foerageergebied gebruikt wordt. Het project kan verstoring van zwarte stern in foerageerbiotoop veroorzaken. Tijdens de uitvoer van werkzaamheden is dit foerageergebied niet of in mindere mate geschikt voor zwarte stern. Zwarte stern heeft voldoende alternatief foerageergebied binnen 2 kilometer van het broedgebied. Dit blijkt ook uit waarnemingen uit de NDFF en de leefgebiedkaarten. Waarnemingen uit de NDFF in de periode 2017 - 2022 laten zien dat zwarte stern met name foerageert in Scherenwelle en in het Reevediep. De locaties met de meeste waarnemingen liggen buiten de effectcontouren van 140 en 630 meter, zwarte stern kan hier dus onverstoord blijven foerageren. Na afloop van het project is er geen sprake meer van verstoring. In de praktijk heeft het project daardoor geen negatief effect op de instandhouding van zwarte stern in Rijntakken. Negatieve effecten en significante gevolgen van het project op de instandhouding van zwarte stern in Rijntakken zijn met zekerheid uitgesloten.

Roerdomp

Binnen het projectgebied is geschikt broedbiotoop voor roerdomp afwezig. Wel is op korte afstand een rietperceel aanwezig dat geschikt is als onderdeel van een foerageergebied. Het rietperceel ten zuiden van het projectgebied heeft een oppervlakte van circa 1,5 hectare en een randzone van circa 560 meter. Als op zichzelf staand territorium is dit daarmee te klein voor een zelfstandig territorium.

Het project kan leiden tot verstoring van roerdomp in foerageergebied. Verstoring van potentieel geschikt foerageergebied treedt (vanwege verstoringafstand) alleen op tijdens de laatste twee weken van april en eerste twee weken van mei. In deze periode is het rietperceel niet of in mindere mate geschikt voor roerdomp. Het rietperceel vormt potentieel onderdeel van een groter territorium van roerdomp. Grotere

leefgebieden van de soort zijn aanwezig in het Reevediep, ten westen van de Kamperstraatweg, en in Scherenwelle. Het rietperceel ligt geïsoleerd en staat niet in directe verbinding met deze leefgebieden. De bijdrage van het rietperceel aan de instandhouding van roerdomp in de praktijk daardoor beperkt. Daarnaast is de verstoring tijdelijk en is roerdomp in foerageergebied minder verstoringgevoelig dan in broedgebied. Roerdomp foerageert bijvoorbeeld ook in rietkragen naast drukke fiets- en wandelpaden¹⁶. Verstoring van het rietperceel gedurende 10 werkdagen in de laatste twee weken van april en eerste twee weken van mei heeft geen negatief effect op de instandhouding van roerdomp in Rijntakken. Negatieve effecten en significante gevolgen van het project op de instandhouding van roerdomp in Rijntakken zijn met zekerheid uitgesloten.

Kwartelkoning

Binnen het projectgebied is geschikt broedbiotoop voor kwartelkoning afwezig. In de omgeving van het projectgebied zijn wel broedterritoria van kwartelkoning bekend, namelijk in de uiterwaarden bij Scherenwelle (ten noordoosten van het projectgebied, aan de andere zijde van de IJssel) en Zalk (ten zuidoosten van het projectgebied)¹⁷. Kwartelkoning kan incidenteel voorkomen binnen het projectgebied om te foerageren (het ligt binnen de afstand van een potentiële broedlocatie), maar de projectlocatie biedt geen geschikt foerageergebied. Het project kan in de eerste twee weken van de broedperiode mogelijk tot tijdelijke verstoring van individuen in foerageergebied leiden. Het intrillen van de damwanden vindt plaats in de laatste twee weken van april en eerste twee weken van mei, waardoor tijdens de eerste twee weken van de broedperiode van kwartelkoning (begin mei) verstoring van foerageergebied kan optreden. Dit leidt niet tot negatieve effecten op kwartelkoning. De verstoring treedt gedurende maximaal 10 werkdagen op aan de randen van een groter areaal aan geschikt broed- en foerageergebied van kwartelkoning, waardoor uitwijken voor kwartelkoning mogelijk is. Geschikt foerageergebied ontbreekt binnen de verstoringcontour voor de overige werkzaamheden.

Daarnaast kan het project via depositie van stikstof invloed op kwartelkoning hebben. Voor kwartelkoning zijn Nat, matig voedselrijk grasland (Lg08) en Kamgrasweide op klei (Lg11) en het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510B) relevant. Stikstofdepositie kan leiden tot verzuivering van de vegetatie in het leefgebied van de kwartelkoning, wat leidt tot een afname van de prooibeschikbaarheid¹⁸. Leefgebied van de kwartelkoning wordt ongeschikt als de vegetatiestructuur zo dicht wordt dat de kwartelkoning er niet meer goed doorheen kan lopen¹⁹.

Het gevoerde maai- en/of begrazingsbeheer spelen voor deze soort een zeer grote rol en het areaal extensief beheerd hooiland en het maaischema zijn in hoge mate bepalend voor de populatieomvang²⁰. De aantallen kwartelkoningen langs de Rijntakken wisselen van jaar tot jaar sterk. De oorzaken hiervan zijn nog niet goed bekend, maar zijn conform het beeld van voorkomen voor heel Nederland²¹. In de periode 2006 - 2015 is daarnaast sprake van een sterke afname in het aantal kwartelkoningen in Rijntakken²².

In het gebied waarop het project depositie veroorzaakt, treden bovenstaande knelpunten niet of beperkt op. De Vreugderijkerwaard is aangeduid als een topgebied voor kwartelkoning, wat inhoudt dat het leefgebied ter plaatse bezet was in de periode 2001 - 2020 (primair kerngebied) en kwartelkoning in deze periode meerdere jaren voorkwam en/of een sterke clustering van meerdere roepende mannetjes

¹⁶ Referentie: Vogelbescherming Nederland, 2015. Riet en ruimte voor de roerdomp 32.

¹⁷ Referentie: Koffijberg, K., Schoppers, J., Els, P., Sierdsema, H., 2021. Herstelplan leefgebied voor de Kwartelkoning in het Natura 2000-gebied Rijntakken 34.

¹⁸ Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

¹⁹ Referentie: Ministerie van LNV, 2008f. Kwartelkoning (Crex crex) A122 [WWW Document]. URL https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Profielen_Vogels_Actueel/Profiel_vogel_A122.pdf.

²⁰ Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

²¹ Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken. Sovon Vogelonderzoek | Gebiedsinformatie [WWW Document], n.d. URL <https://stats.sovon.nl/stats/gebieden>.

²² Referentie: Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

aanwezig was²³. In de Vreugderijkerwaard liggen stroomdalgraslanden met een goede vegetatiekundige kwaliteit, die tevens deel uit kunnen maken van het leefgebied van de kwartelkoning. Stikstofdepositie vormt geen knelpunt in de Vreugderijkerwaard. Het beheer in de Vreugderijkerwaard bestaat uit begrazing aangevuld met maaibeheer (maximaal twee keer per jaar) en gaat vergrassing en verruiging tegen²⁴. Van intensief agrarisch graslandgebruik (vroeg en frequent maaien) is in de Vreugderijkerwaard geen sprake. Het natuurlijke proces van bioturbatie (omwoeling door mollen e.d.) zorgt daarbij voor voldoende bufferende capaciteit (tegen verzuring) (Adams et al., 2008). De Bentinckswelle bestaat ter plaatse van de projectdepositie uit een halfopen natuurgebied rond een half verlande strang. Het overige deel van de Bentinckswelle bestaat grotendeels uit open agrarisch grasland²⁵. Gezien de korte afstand tot de Vreugderijkerwaard, zijn de omstandigheden in de Bentinckswelle wat betreft overstroming en bioturbatie vergelijkbaar aan de Vreugderijkerwaard. Voor het gebied als geheel geldt dan ook dat stikstofdepositie geen knelpunt vormt en dat de kwaliteit als leefgebied voor de kwartelkoning goed is. Dit blijkt, naast de hiervoor beschreven gebiedseigenschappen, ook uit de aanwezigheid van broedparen in de Vreugderijkerwaard en Bentinckswelle in 2013 en 2015 en 2018 en de aanduiding als kerngebied²⁶.

De projectbijdrage op locaties waar de KDW (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,30 mol N/ha/jaar op Lg11 en 0,07 mol N/ha/jaar op ZGLg11. Op een oppervlakte van 4,9 ha van het leefgebied en 2,9 ha van het zoekgebied vindt tijdelijke stikstofdepositie ten gevolge van het project plaats op (naderend) overbelaste hexagonen. Dit is 0,36 % van de totale oppervlakte van (ZG)Lg11 in Rijntakken.

De projectbijdrage waar de KDW (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,03 mol N/ha/jaar op Lg08 en maximaal 0,04 mol N/ha/jaar op ZGLg08. Op een oppervlakte van 0,4 ha van het leefgebied en 0,3 ha van het zoekgebied vindt tijdelijke stikstofdepositie ten gevolge van het project plaats op (naderend) overbelaste hexagonen. Dit is 0,1 % van de totale oppervlakte van Lg08 in Rijntakken.

De projectbijdrage vindt gedeeltelijk plaats op zoekgebied van leefgebied dat voor kwartelkoning geschikt is. Ter plaatse van het zoekgebied is onduidelijk of leefgebied voor kwartelkoning daadwerkelijk aanwezig is en of het gebied draagkracht levert voor de instandhouding van de soort in Rijntakken. Binnen het gebied met een projectbijdrage gaat het om 3,2 hectare van de zoekgebieden van Lg11 en Lg08. Omdat onduidelijk is of kwartelkoning voorkomt in het zoekgebied, is het gebied beoordeeld als zijnde (potentieel) geschikt leefgebied voor kwartelkoning.

De uitbreidingsdoelstelling voor kwartelkoning in de Rijntakken wordt niet gehaald. De projectbijdrage vindt plaats op slechts 0,30 % (7,5 ha) van het areaal aan stikstofgevoelige leefgebieden en zoekgebieden van leefgebieden van kwartelkoning in Rijntakken. In het gebied met een projectbijdrage is geen sprake van een knelpunt door stikstofdepositie. Dit blijkt onder andere uit de goede kwaliteit van de stroomdalgraslanden in de Vreugderijkerwaard en zeker ook uit de aanwezigheid van broedparen van kwartelkoning in de gebieden in enkele jaren. Niet voor niets is de Vreugderijkerwaard aangeduid als 'topgebied' voor kwartelkoning. Het maaibeheer in de gebieden kan wel een knelpunt vormen voor de kwartelkoning, maar stikstofdepositie en de projectbijdrage heeft geen invloed op de maaidatum van de bestaande of potentiële leefgebieden. Omdat in het gebied waar het project een tijdelijke bijdrage veroorzaakt stikstof geen knelpunt vormt, heeft de projectbijdrage geen negatieve effecten en significante gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen kwartelkoning.

²³ Referentie: Koffijberg, K., Schoppers, J., Els, P., Sierdsema, H., 2021. Herstelplan leefgebied voor de Kwartelkoning in het Natura 2000-gebied Rijntakken 34.

²⁴ Referentie: Wesselink, J., 2017. Nieuw maaibeheer voor Vreugderijkerwaard [WWW Document]. Natuurmonumenten. URL <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/vreugderijkerwaard/nieuws/nieuw-maaibeheer-voor-vreugderijkerwaard>

²⁵ Referentie: Deltaprogramma Rijn, 2017. Verkenning ruimtelijke kwaliteit Rijntakken. Kernkwaliteiten en handelingsperspectief voor de Rijntakken ten behoeve van de actualisatie van de voorkeursstrategie.

²⁶ Referenties: Koffijberg, K., Schoppers, J., Els, P., Sierdsema, H., 2021. Herstelplan leefgebied voor de Kwartelkoning in het Natura 2000-gebied Rijntakken 34. NDFF Verspreidingsatlas [WWW Document], n.d. URL <https://www.verspreidingsatlas.nl/> Waarneming.nl website..

Watersnip

Voor watersnip is het aspect stikstof relevant. Binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken maakt de watersnip gebruik van de leefgebieden Dotterbloemgrasland van veen en klei en nat, matig voedselrijk grasland (Lg07 en Lg08).

Watersnip leeft vooral in extensief beheerd nat grasland, waarbij de soortensamenstelling minder van belang is dan de structuur. Voor watersnip kan sterke verzuivering als gevolg van stikstofdepositie een lager aanbod of een lagere bereikbaarheid van voedsel tijdens de nestperiode tot gevolg hebben²⁷. Bij het verschuiven van het leefgebiedtype richting een minder heterogene en ruigere vegetatie kunnen tevens geschikte nestlocaties verdwijnen. Verdroging is echter vaker een knelpunt, omdat verdroging ervoor zorgt dat bodemdieren dieper in de bodem gaan zitten en de bodem vaster wordt, waardoor de watersnip voedsel in de bodem niet meer kan bereiken. Door verdroging worden moeras- en graslandgebieden dan ook ongeschikt om te foerageren. Daarnaast is broeden in regulier cultuurland vrijwel onmogelijk door intensivering van agrarisch graslandgebruik met ontwatering, overbemesting, vroeg en frequent maaien, hoge beweidingsdruk en egaliseren van grasland²⁸.

Bovenstaande knelpunten treden in het gebied waarop het project depositie veroorzaakt niet op. De omstandigheden en beheer zijn toegelicht bij kwartelkoning. In het gebied liggen stroomdalgraslanden met een goede vegetatiekundige kwaliteit, die tevens deel uit kunnen maken van het leefgebied van watersnip. Dat de kwaliteit lokaal goed is blijkt ook wel uit het feit dat in 2012 en 2015 broedterritoria van watersnip vastgesteld zijn in de Vreugderijkerwaard²⁹ en ook in latere jaren in het broedseizoen veel waarnemingen van watersnip in de Vreugderijkerwaard bekend zijn³⁰.

De projectbijdrage op locaties waar de KDW (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,01 mol/ha/jaar op Lg07 en maximaal 0,30 mol N/ha/jaar op ZGLg07. Op een oppervlakte van 4,7 ha van het leefgebied en 1,0 ha van het zoekgebied vindt tijdelijke stikstofdepositie ten gevolge van het project plaats op (naderend) overbelaste hexagonen. Dit is 6,4 % van de totale oppervlakte van (ZG)Lg07 in Rijntakken. De projectbijdrage op locaties waar de KDW (naderend) wordt overschreden betreft maximaal 0,03 mol N/ha/jaar op Lg08 en maximaal 0,04 mol N/ha/jaar op ZGLg08. Op een oppervlakte van 0,4 ha van het leefgebied en 0,3 ha van het zoekgebied vindt tijdelijke stikstofdepositie ten gevolge van het project plaats op (naderend) overbelaste hexagonen. Dit is 0,1 % van de totale oppervlakte van Lg08 in Rijntakken.

De projectbijdrage vindt gedeeltelijk plaats op zoekgebied van leefgebied dat voor watersnip geschikt is. Ter plaatse van het zoekgebied is onduidelijk of leefgebied voor watersnip daadwerkelijk aanwezig is en of het gebied draagkracht levert voor de instandhouding van de soort in Rijntakken.

De behoudsdoelstelling voor watersnip in de Rijntakken wordt niet gehaald. De projectbijdrage vindt plaats op 0,9 % (6,4 ha) van het areaal aan stikstofgevoelige leefgebieden en zoekgebieden van leefgebieden van watersnip in Rijntakken. In het gebied met een projectbijdrage is echter geen sprake van een knelpunt door stikstofdepositie. Dit blijkt uit de goede vegetatiekundige kwaliteit van de stroomdalgraslanden ter plaatse. De goede kwaliteit is het gevolg van het feit dat er geen sprake is van verdroging, er sprake is van extensieve begrazing en maai-beheer welke verzuivering tegengaat, er geen sprake is van vroeg of frequent maaien en (voor stroomdalgraslanden) door voldoende bufferende capaciteit (tegen verzuring) als gevolg van bioturbatie³¹. Omdat in het gebied waar het project een tijdelijke bijdrage veroorzaakt stikstof geen knelpunt vormt, heeft de projectbijdrage met

²⁷ Referentie: Bouwman, J.H., Nijssen, M.E., Adams, Beije, H.M., Groenendijk, D., Smits, N.A.C., 2016. Herstelstrategie Dotterbloemgrasland van veen en klei (leefgebied 7).

²⁸ Referentie: Bouwman, J.H., Nijssen, M.E., Adams, Beije, H.M., Groenendijk, D., Smits, N.A.C., 2016. Herstelstrategie Dotterbloemgrasland van veen en klei (leefgebied 7).

²⁹ Referentie: NDFF Verspreidingsatlas [WWW Document], n.d. URL <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

³⁰ Referentie: waarneming.nl website

³¹ Referentie: Adams, A.S., Huiskes, H.P.J., Sýkora, K.V., Smits, N.A.C., 2008. Herstelstrategie H6120: Stroomdalgraslanden.

wetenschappelijke zekerheid geen negatieve effecten en significante gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het behoud van de omvang en kwaliteit van het leefgebied van watersnip, met 17 broedparen.

Niet-broedvogelsoorten

Voor de beoordeling van de effecten van het project op de niet-broedvogelsoorten is de effectcontour van geluid maatgevend. Net als bij broedvogelsoorten is de contour door geluidverstoring groter dan de mogelijke verstoringen door trilling, licht of optische verstoring. In de Passende beoordeling is de geschiktheid van gebied binnen de verstoringcontour voor de betreffende soorten in kaart gebracht, onder andere op basis van de leefgebiedenkaarten van Bij12/Sovon die inzicht bieden in mogelijk bezet, bezet en ongeschikt leefgebied. De aantallen niet-broedvogels in het plangebied en binnen de verstoringcontour van het plan zijn in de periode waarin de werkzaamheden voor de dijkproef worden uitgevoerd beperkt. De uitwijkmogelijkheid van niet-broedvogelsoorten wordt met name bepaald door de afstand die soorten kunnen afleggen bij verstoring (actieradius) en de beschikbaarheid van alternatief onverstoord leefgebied binnen de actieradius.

Vis/schelpdier-etende soorten

In de directe omgeving van het projectgebied is geschikt rust- of foerageergebied aanwezig voor de aalscholver, fuut, kuifeend en tafeleend. Aalscholver, kuifeend en tafeleend hebben een actieradius van 15-20 km vanaf de rustplaatsen. Grote delen van de uiterwaarden van de IJssel in de wijde omgeving van het plangebied vormen geschikt leefgebied voor deze soorten. Met name de wateren en oevers van de IJssel zijn geschikt. Hierdoor zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden. De actieradius van fuut is 0 omdat de soort geen pendelvluchten tussen foerageer- en slaap-/rustgebied onderneemt. De soort kan bij verstoring wel uitwijken naar onverstoord leefgebied. De geplande werkzaamheden hebben daarom wel een negatief effect, maar leiden niet tot significante gevolgen voor deze soorten.

Grasetende soorten

De geplande werkzaamheden leiden mogelijk tot een tijdelijke vermindering van potentieel rust- en/of foerageergebied voor de brandgans, grauwe gans, meerkoet en smient. Deze soorten maken voornamelijk gebruik van agrarische graslanden, uiterwaarden of polders waar ze foerageren of rusten. Ook zijn (grote) wateren belangrijk om te dienen als rustgebied. Veel grasetende vogels zijn wintergasten in het Natura 2000-gebied Rijntakken en komen vooral in de maanden oktober tot en met maart in Rijntakken voor. Deze soorten kunnen in de periode april tot en met september ook in Rijntakken voorkomen, maar komen dan veelal in lagere aantallen. De soorten maken tijdens de uitvoer van de geplande werkzaamheden potentieel gebruik van Natura 2000-gebied Rijntakken en ondervinden daarom mogelijk verstoring hiervan. Brandgans, Grauwe gans en Smient hebben een actieradius van 11-30 km. Grote delen van de uiterwaarden van de IJssel, tot aan het Ketelmeer in het noordwesten en tot ver ten zuiden van Zwolle, vormen geschikt leefgebied voor deze soorten. Voldoende alternatief leefgebied is daardoor te allen tijde beschikbaar. De actieradius van meerkoet is nul omdat deze geen pendelvluchten onderneemt. De soort is echter mobiel en kan uitwijken bij verstoring. Vrijwel alle uiterwaarden langs de IJssel in de wijde omgeving van het plangebied vormen geschikt leefgebied voor meerkoet. De geplande werkzaamheden hebben daarom wel een negatief effect, maar leiden niet tot significante gevolgen voor deze soorten.

Omnivore eendensoorten

De geplande werkzaamheden leiden mogelijk tot een tijdelijke vermindering van potentieel rust- en/of foerageergebied voor de bergeend, krakeend, pijlstaart, slobbeend, wintertaling en wilde eend. De bergeend, wintertaling en in mindere mate de krakeend, gebruiken onder andere uiterwaarden als foerageergebied. De pijlstaart en wilde eend maken voornamelijk gebruik van agrarische en waterrijke gebieden. De slobbeend maakt veel gebruik van zoetwaterplassen, meren en rivieren. Deze soorten maken tijdens de uitvoer van de geplande werkzaamheden potentieel gebruik van Natura 2000-gebied Rijntakken en ondervinden daarom mogelijk verstoring hiervan. De soorten hebben een uiteenlopende dagelijkse actieradius, maar voor alle soorten is in de omgeving ruim voldoende ander leefgebied

beschikbaar in de vorm van nevengeulen en andere wateren in de uiterwaarden. De geplande werkzaamheden hebben daarom wel een negatief effect, maar leiden niet tot significante gevolgen voor deze soorten.

Steltlopers

De geplande werkzaamheden leiden mogelijk tot een tijdelijke vermindering van potentieel rust- en/of foerageergebied voor de goudplevier, grutto, kemphaan, kievit, scholekster, tureluur en wulp. Steltlopers maken voornamelijk gebruik van open gebieden zoals agrarische landen, intergetijdengebieden en andere waterrijke gebieden als rust- of foerageerplaatsen. Binnen de verstoringcontour die voor niet-broedvogels wordt aangehouden is er potentieel geschikt gebied voor deze soorten aanwezig. Buiten de verstoringcontour vormen grote delen of vrijwel alle delen van de uiterwaarden geschikt leefgebied voor de steltlopers als foerageer- of rustgebied. De soorten hebben een actieradius van 2-15 km, de soorten zijn ook mobiel en kunnen uitwijken.

Een aantal soorten steltlopers is volgens tabel 1 gevoelig voor depositie van stikstof. Dit zijn soorten die wel voorkomen in stikstofgevoelig leefgebied, maar die in de Rijntakken niet afhankelijk zijn van deze stikstofgevoelige leefgebieden³². Negatieve effecten en significante gevolgen van de projectbijdrage op deze soorten zijn uitgesloten.

De geplande werkzaamheden hebben daarom wel een negatief effect, maar leiden niet tot significante gevolgen voor deze soorten.

C.6.1.3 Beschrijving verzachtende maatregelen in de aanvraag

Uit de voorgaande toetsing volgt dat significante gevolgen zijn uit te sluiten voor de meeste habitattypen en soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Alleen voor meervleermuis is een maatregel noodzakelijk om lichtverstoring te verminderen. Met het toepassen van die maatregel treden op meervleermuis met zekerheid geen significant negatieve effecten op. De uitvoering is er ook in het algemeen op gericht om effecten te voorkomen. (Hierin opgenomen) mitigerende maatregelen bestaan uit:

- de damwanden worden geplaatst door middel van trillen en niet door middel van heien. Verstoring door geluid en trilling worden hiermee beperkt tot een minimum;
- de werkzaamheden voor het project worden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd, waarbij geen kunstlicht wordt gebruikt. Uitzondering hierop is de periode van 15 werkdagen waarin de dijkproef plaatsvindt, in deze periode wordt dag en nacht water opgepompt waarbij kunstlicht wordt gebruikt. Dit is noodzakelijk om het dijkvlak continu in de gaten te kunnen houden;
- het gebruikte kunstlicht is vleermuisvriendelijk en de verlichting wordt zo geplaatst dat deze van de IJssel afschijnt;
- de meest versturende werkzaamheden, namelijk het intrillen van de damwanden, worden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd.

C.6.1.4 Toetsing van de effectenbeoordeling en verzachtende maatregelen

Wij zijn van oordeel dat de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen goed zijn beschreven. Voor een aantal effecten (licht, trilling) blijkt bij verdere toetsing dat deze alleen tot korte afstand effecten hebben, waardoor deze in de praktijk bij de toetsing van de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet optreden omdat andere effecten maatgevend zijn. Het project 'Dijkproef Kamperstraatweg' is getoetst aan de effecten op alle instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

³² Referenties: Dorland, E., Pinget, J., Kusters, J., Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken. RIVM, 2021. AERIUS Monitor. Natura 2000-gebieden [WWW Document]. AERIUS Monitor. URL <https://monitor.aerius.nl/gebieden.html> (accessed 1.25.23).

Uit de omschrijving van de voorgenomen activiteiten (paragraaf A1.1) en de effectbeoordeling daarvan blijkt dat op een beperkt aantal doelstellingen van het betrokken gebied effecten te verwachten zijn. Wij onderschrijven de resultaten van de toetsing.

Het bepalende effect van dit project is geluid. Geluid is als verstoringbron bepalend voor de omvang van de verstoring. Daarbij is het met name de verstoring door het plaatsen van damwanden die tot effecten in de omgeving kan leiden. De verstoring door de andere werkzaamheden is meer beperkt en lokaal.

Er kunnen kanttekeningen gesteld worden bij de wijze waarop de contouren zijn bepaald, aangezien dit op basis van onderzoek naar de effecten van wegverkeer is en niet op basis van de specifieke werkzaamheden. De gebruikte maat dB(A) is gebaseerd op het menselijk gehoor, vogels verschillen in de gevoeligheid voor bepaalde toonsoorten waardoor de 24-uurs dB(A) waarde niet een weerspiegeling van het gehoor van vogels vormt. De methode is echter als afbakening van de effectcontouren toepasbaar. Daarnaast is de contour niet bedoeld als absolute grens. Ook binnen de verstoringcontouren kan gebruik worden gemaakt van het leefgebied als bijvoorbeeld gewinning optreedt.

Uit de toetsing blijkt dat er in de omgeving van het project voldoende alternatief leefgebied aanwezig is om de negatieve effecten van verstoring gedurende het project op te vangen. Het merendeel van de verstoring treedt alleen gedurende maximaal 15 dagen op (damwanden).

Veel verstorende effecten worden al door de wijze van uitvoering voorkomen. Het is wel noodzakelijk om de wijze van uitvoering vast te leggen in de voorschriften, om te voorkomen dat verstoring langer dan noodzakelijk optreedt of er door een gewijzigde uitvoering significant negatieve effecten ontstaan. Wij verbinden voorschriften aan de vergunning waarin de toegepaste mitigerende maatregelen worden vastgelegd. Daarnaast is het noodzakelijk om in de voorschriften de emissie van stikstof te beperken tot wat is beoordeeld in de aanvraag.

In de aanvraag is benoemd dat de meest verstorende werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, maar feitelijk worden deze wel in het broedseizoen uitgevoerd. We nemen deze maatregel niet over. Omdat de waterkerende functie van de dijk pas op 15 april 2023 vervalt en de dijk op 1 oktober 2023 verwijderd moet zijn als afsluiting van het Ruimte voor de Rivier-project IJsseldelta-Zuid is het niet mogelijk het project geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden.

Het project leidt tot een beperkte tijdelijke depositie van stikstof. Vanwege de rivierkundige en de beheeromstandigheden op de locaties waar deze depositie terechtkomt, kunnen significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied worden uitgesloten.

C.6.2 Eindconclusie toetsing

De aangevraagde situatie past binnen de wettelijke en beleidsmatige regels.

Het project leidt ook niet tot significant negatieve effecten op één van de instandhoudingsdoelen. De gevraagde vergunning voor de uitvoering van de activiteiten met bijbehorende stikstofdepositie kan worden verleend. Aan de vergunning worden voorschriften verbonden om de uitvoering van maatregelen te borgen.

C.7 Zienswijzen

Het ontwerpbesluit heeft van 22 maart 2023 tot en met 3 mei 2023 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen binnengekomen, het definitief besluit verschilt niet van het ontwerpbesluit.

D. CONCLUSIE

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde vergunning voor het uitvoeren van de dijkproef te verlenen. Het project brengt de instandhoudingsdoelen voor het betrokken Natura 2000-gebied niet in gevaar. Vergunning in het kader van de Wnb kan, onder voorwaarden, worden verleend.

E. Bijlage 1. Berekening Aeries calculator kenmerk RUGUEDLrTx6W